

Wat is waar?

Wat heb je nodig?

- tipboek, blz. 32
- antwoordenboek, blz. 63
- uittekenpapier

Meester Freek komt briesend van woede de klas in. 'Nasr, Joris en Yasmine meekomen, nu meteen!' 'Ho ho ho', zegt Juf Ellen, 'mag ik even weten wat hier aan de hand is?' Meester Freek vertelt: 'Ik wil muziekles geven in mijn klas en nu is de triangel weg. Nasr, Joris of Yasmine moet het gedaan hebben, want zij zijn het laatste in het muzieklokaal geweest. Wie heeft de triangel weggenomen?'

'Nu weet ik genoeg', zegt meester Freek, 'want juf Ellen geloof ik natuurlijk', en hij begint op het bord te tekenen.

Redeneerproblemen kun je soms oplossen door de verschillende mogelijkheden één voor één na te gaan. Je kunt daarbij een schema gebruiken:

<i>mogelijkheid 1: Nasr heeft het gedaan</i>	<i>waarheid</i>	<i>leugen</i>
Joris: ik heb de triangel niet aangeraakt.		
Nasr: iemand van ons heeft het gedaan en ik was het niet!		x
Yasmine: ten minste één van de twee (Joris en Nasr) heeft de waarheid gesproken.		
Ellen: Yasmine en Joris spreken niet allebei de waarheid.		

Je gaat de verschillende mogelijkheden één voor één na. Eerst bekijk je de mogelijkheid dat Nasr het heeft gedaan. Je kijkt wie dan de waarheid heeft gesproken en wie heeft gelogen. Als Nasr het heeft gedaan, dan liegt hij zelf. Dat zie je aan het kruisje in het schema.

- a Als Nasr het heeft gedaan, spreekt Joris dus de waarheid. Geef dit aan in het schema hierboven. Waarom denk je dat?

- b** Als Nasr het heeft gedaan dan spreekt Yasmine dus ook de waarheid. Geef dit ook aan in hetzelfde schema. Waarom denk je dat?

- c** Maar dat klopt niet met de uitspraak van juf Ellen. Waarom klopt dit niet?

Als je aanneemt dat Nasr het gedaan heeft, dan zou Juf Ellen liegen. Meester Freek weet dat juf Ellen dat nooit doet. Dus heeft Nasr het in ieder geval niet gedaan. Je gaat nu de andere mogelijkheid na: Yasmine heeft het gedaan.

- a** Maak nu zelf het volgende schema af: ●

<i>mogelijkheid 2: Yasmine heeft het gedaan</i>	<i>waarheid</i>	<i>leugen</i>
Joris: ik heb de triangel niet aangeraakt.	x	
Nasr: iemand van ons heeft het gedaan en ik was het niet!		
Yasmine: ten minste één van de twee (Joris en Nasr) heeft de waarheid gesproken.		
Ellen: Yasmine en Joris spreken niet allebei de waarheid.		

- b** Kan Yasmine het gedaan hebben? ●

Meester Freek gaat verder.

Als Juf Ellen en Nasr de waarheid spreken, dan spreekt Yasmine ook de waarheid.

Dan moet Joris dus wel de schuldige zijn. Ga nu de mogelijkheid na dat Joris het heeft gedaan.

- a** Vul het schema in ●

<i>mogelijkheid 3: Joris heeft het gedaan</i>	<i>waarheid</i>	<i>leugen</i>
Joris: ik heb de triangel niet aangeraakt.		
Nasr: iemand van ons heeft het gedaan en ik was het niet!		
Yasmine: ten minste één van de twee (Joris en Nasr) heeft de waarheid gesproken.		
Ellen: Yasmine en Joris spreken niet allebei de waarheid		

- b** Kan Joris het gedaan hebben? ●

De klas is weer rustig aan het werk. Als ze klaar zijn is het bijna pauze. Ze praten nog even over de triangel. Eigenlijk was het wel een leuk raadseltje, vinden de kinderen.

's Middags gaat de juf er eens goed voor zitten. 'Jullie vonden dat raadseltje zo leuk?' zegt ze, 'let op hier komt weer een raadseltje'.

'In een land hier ver vandaan leefden eens drie broers die Han, Jon en Kees de Rover heetten.

Het waren gevaarlijke mannen. Als er wat uitgehaald werd in het dorp, dan hadden ze er bijna altijd wat mee te maken. En zelfs als dat niet zo was, dan wisten ze er wel bijna altijd wat van af. Alle andere mensen in het dorp hielden zich altijd keurig aan de wet, dus als er wat was gebeurd, dan was het duidelijk waar de daders gezocht moesten worden.

De burgemeester is zijn ambtsketen kwijt. Hij denkt dat de drie broers Han, Jon en Kees de keten hebben gestolen.

Ze moeten bij de burgemeester komen en een verklaring afleggen.

Kees zegt: 'Han heeft het gedaan'.

Ook Han en Jon leggen een verklaring af, maar wat zij verklaarden weet je niet.

Verder moet je weten dat:

- één van de drie het heeft gedaan en
- alleen de dief de waarheid heeft gesproken.

● Wie heeft de ambtsketting gestolen? Ga de verschillende mogelijkheden één voor één na. ●

De burgemeester heeft diezelfde middag nog een probleem op te lossen.

Er is ingebroken in de raadszaal van het gemeentehuis.

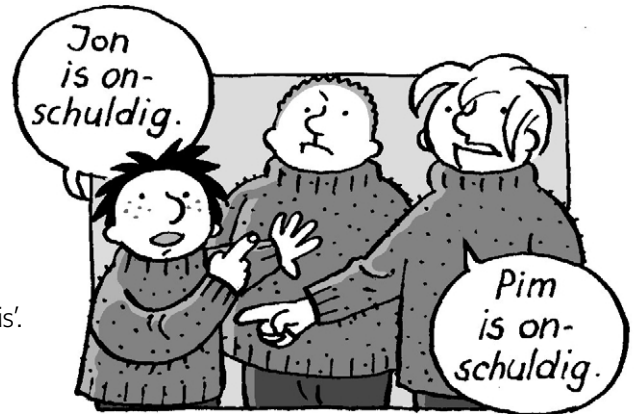
Er is een anonieme tip binnengekomen over de dader. 'Deze dader liegt altijd'.

Kees is gearresteerd. Hij legt de volgende verklaring af: 'Ik weet wie de dader is'.

● a Is Kees schuldig of niet? Ga ervan uit dat de anonieme tip klopt. ●

Kees wil verder niets meer zeggen.
 De burgemeester laat drie broers van Kees ophalen.
 Twee ken je al: Han en Jon en ook Pim, de jongste broer van Kees, moet komen. Han verklaart: 'Pim is onschuldig'.
 Pim verklaart: 'Jon is onschuldig'.
 De verklaring van Jon weet je niet.
 De onschuldigen spreken de waarheid en de schuldige liegt.
 Verder is duidelijk dat er maar één inbreker was.
 'Nou ja', zegt de burgemeester, 'nou weet ik nog niet wie de dader is'.

b Laat zien dat Pim, Jon en Han onschuldig zijn. ●

De burgemeester begrijpt niet dat de drie broers onschuldig zijn.
 'Haal ook de zusters van Kees, Pim, Jon en Han maar op!'
 Fima, Lana en Wendie worden opgehaald.
 Fima verklaart: 'Lana is onschuldig'.
 Lana verklaart: 'Wendie heeft het gedaan!'
 'Aha', grijnst de burgemeester, 'nu weten we wél wie de dader is'.

c Wie is de dader? ●

De burgemeester is erg trots op het gemeentehuis dat in het dorp staat.
 Bij de voordeur zit een prachtige leeuw met het wapen van het dorp in zijn klauwen.
 Elke dag kijkt hij even vol trots naar de leeuw en als er niemand bij is dan kun je hem zachtjes 'goedemorgen leeuw' horen zeggen.
 De burgemeester valt zo ongeveer flauw van schrik als hij op een kwade ochtend ontdekt dat de leeuw verdwenen is met wapen en al. 'Nu zijn ze echt te ver gegaan', schreeuwt hij uit, 'ik wil dat de dief of de dieven onmiddellijk worden opgepakt.' De gestolen leeuw wordt gevonden in de tuin van de familie De Rover. Omdat het een zwaar beeld is, worden alleen de sterksten van het gezin meegenomen voor een verklaring. Dat zijn Han, Jon en Fima. Ze leggen alledrie een verklaring af. Na onderzoek blijkt dat Jon de dief is en dat hij liegt. Han en Fima liegen allebei òf ze spreken allebei de waarheid.

● Verzin drie verklaringen zodat het verhaaltje klopt. ●
